

ZENTAI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

KIADÓHIVATAL
KABOS ARMIN KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Egyesszám ára: 10 kr.

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egész évre 5 frt, fel évre 2,50 negyed évre 1.20

Egy szürke könyv.

(Kovács Pál könyve.)

Egy szürke táblája, igénytelen, alig 70 oldalas könyvet lapozgattunk a napokban és röviden szólva: „nagy vala a mi gyönyörűségünk.“ Mai napság szinte ritkaság számba megy, hogy valaki komoly tanulmányozás után, komoly könyvet írjon és megírja úgy, hogy abból szakemberek és laikusok egyformán okuljanak és kellemesen szórakozva tanuljanak. Ennek a szürke könyvnek címe: „Angliai tanulmányutam“ szerzője: Kovács Pál mérnök, Zenta város volt országgyűlési képviselője. Sietünk kijelenteni, hogy nem vagyunk elfogultak e könyv szerzőjével szemben, ám jól esik hangoztatnunk, hogy Zenta város büszke lehet egykori országos képviselőjére, aki e tanulmányutjával több hasznot és nagyobb szolgálatot tett hazánknak mint nagyon sokan, akik ma a felszínen úszva — teli torokkal kiabálják nagy honszerelmüket.

Ezt a könyvet szerény véleményünk szerint figyelmesen át kellene olvasnia az ország kereskedelmi és gazdasági politikáját irányító vezéregyéniségeinknek és azonkívül mindenkinek, akik tágabb avagy szűkebb körben is üdvösen közreműködhetnek hazánk iparának és kereskedelmének fejlesztésén és ipari munkásaink szociális helyzetének javításán.

Kovács Pál tanulmányutjának legértékesebb eredménye annak megvilágítása, hogy a leghatalmasabb külföldi államokban minő szociálpolitikát követnek, hogy Angliában és az Amerikai Egyesült-Államokban a tőke és munkás között milyen czélszerű és észszerű eszközökkel biztosítják a feltétlenül szükséges *tökéletes harmóniát*. Ott az az elv, hogy a *tökének közelebb kell mennie a munkához és hogy a munkát egyedül csak pénzzel teljesen kifizetni nem lehet*: „Gondoskodni és foglalkozni kell a munkaadónak munkásai, családjának ügyeivel is, mert a munkás, aki egész nap nehéz munkával van elfoglalva, munka után nincs abban a helyzetben, hogy családjának szellemi irányában való fejlesztésével és szórakoztatásával foglalkozzék. Alkalmat kell adni a munkások háztartásának otthonosabbá tételére, a mit főképen azzal lehet elérni, ha a munkások gyermekeinek nevelését, s a jövőjük iránti biztosítékot nem egyedül a társadalomra bizzuk, hanem első sorban a munkaadók gondoskodjanak róla.“

Mindezen épületes szavakat az Amerikai Egyesült Államok egyik, több ezer milliárdos aczélipar vállalatának meg-

teremtője Carnegie Andrew mondta el Londonban a brit vas és acéltársaság nagygyűlésén. De mondott sok más dolgot is és minden egyes szava méltó arra, hogy megőrökítsük, tanulmányozzuk és mindenütt ahol csak tehetjük kövessük is. A milliárdok hazájában Angliában, de különösen az Amerikai Egyesült-Államokban nem fáznak, nem félnek a szocializmus tanaitól, pedig voltaképen logikus volna, hogy ott ahol a tőke óriási, ott a munkások szociális tevékenysége a *tőke ellen* arányosan fokozódnék, míg végcredményben megbénítaná a tőke hatalmát. Amerikában a szocializmust európai értelemben nem ismerik, nem ismerik dacára annak, hogy ott a munkások tényleg sokkal intenzívebb szociális tevékenysége tfejtene ki mint európai collégáik. ám azzal a különbséggel, hogy Amerikában a tőke hűséges fegyvertársa a munkásoknak szociálpolitikai törekvésükben is és így *közös czél felé törekedve*, együtt munkálkodásuk dusan termő édes gyümölcsöt a tőke és munkás egyformán, egyenlő arányban élvezi. Hogy meggyőződhesünk eme hihetetlenül hangzó tényeknek igaz voltáról, szösz szerint idézzük az elnöklő Carnegie-nek — az amerikai üdvös szociálpolitikát megvilágító — érdekes szavait.

„A tőke és munka közötti kölcsönös biztosításnak a legérdekesebbike közé tartozik az United Steel Company — mely a jelenleg meglévő vállalatok közt a legnagyobb — és a munkásai között létesített kapocs. Erre különösen föl hívom az önök komoly figyelmét, mert mintegy forduló pontja lesz a tőke és munka epochális történetének. A következő formában:

25,000 darab 7 percentes 100 dolláros részvényt 168 munkásnak ajánltunk föl és pedig részvényenként 82 és fél dollar értékben a fizetésnek megfelelő különböző mennyiségben. A munkások ez összeget kétszeresen túljegyezték; a munkások hatodrésze havi fizetéssel alkalmazott tisztviselő, a többi pedig kézi munkás. E kedvező túljegyzés következtében a társaság a munkásai részére kibocsátandó részvények számát fölemelte 45,000 darabra, melynek értéke 4,500,000 dollar s mely havi részletekben törlesztendő. E nagy és kedvező siker folytán a jövő évben egy újabb kibocsájtványt fog a társaság eszközölni. Nagyon méltányos és dicséretes intézkedést léptettek életbe még azzal is, hogy mindazok, a kik öt éven át részvényeiket megtartják, bonifikációként évenként egy-egy ötdolláros bont kapnak, s ezzel biztosítják azt, hogy a munkások részvényeiket megtarthassák. Továbbá a következő öt évre kilátásba van helyezve ugyanez a bonificitás, mint az előbbi. Épp oly dicséretes a társulatnak az a további elhatározása is, mely szerint évente bizonyos összeget külön tesznek és pedig, ha a tiszta jövedelem 80,000,000 dollárt tesz ki, akkor 1 százalék, s minden 10,000,000 után egy ötöd része az 1 százaléknak, mely alap olyan alkalmazottak közt való kiosztásra van szánva, melyet az a'ap kezelésére kinevezett pénzügyi bizottság hoz javaslatba.

E szerint tehát minden munkás lehet a gyárnak részvényese is és van beleszólási joga a gyár vezetésébe. Es higyjék el uraim — mondja

Carnegie, — sokkal egészségesebb és hasznosabb az a gyár vezetésére nézve is, ha gyakorlati szakemberek szólnak a vezetésbe, a kiknek sok esetben nagyon helyes a fölfogásuk, mintha egyszerű tőkepénzesek a részvényesek, a kiknek abszolúte semmi, de semmi egyéb gyakorlati ismeretük nincs, csak az, hogy ismerik a részvényeiket és az időszerinti jövedelmet.“

Lapunk szűk tere meggátol bennünket abban a törekvésünkben, hogy e hasznos és tanulságos és mindvégig rendkívül érdekes könyvnek minden egyes részletére kiterjeszkedhesünk, miért is a legtisztább hazafias érzületből óhajtjuk, hogy e könyvet bárha nagyon sokan átolvasnák, tanulmányoznák, hogy belőle megtanulnák a munka szeretetét és azt a nagy igazságot, hogy csak az a nemzet lehet nagy és hatalmas, amely nemzetnek nagy és hatalmas ipara van.

Szinte szándékosan mellőztük e könyv ismertetésénél Kovács Pál találó, nagy szakismeretre valló, okos megjegyzéseit és megfigyeléseit, mert hiába, nálunk mindent és mindenkit politikai szemüvegen átnézve mérlegelünk és bírálgatunk, de a jelen esetben szeretnők, ha e nagy tudású férfúnak komoly tanulmányát mindenki a saját tapasztalata s meggyőződése alapján elfogulatlanul bírálná, élvezné és értékesítené.

Sok ilyen kiváló, derék magyar embert, nagy tapasztalatu szaktudóst kívánunk a mi édes magyar hazánknak!

HIREK.

A zentai vashid és az új kormány. A zentai vashid miként kiemelkedett volna a sűrű ködhomályból. Remélhetőleg a nagypolitika országutján mielőbb a rendes kerékvágásba zökkenünk és a politikát kissé mellőzve, szöttekintgetünk a magunk portája körül. Hát bizony itt nálunk Zentán volna nagyon sok igazítani és rendezni való, de ezidig nyakig belemorúlva a nagypolitikába ki az ördög is gondolt volna városunk jövőjére illetve, a város jövőjét biztosító, s megoldásra váró nehéz problémákra értsd, vagy olvasd: alkotásokra. Mi zentaiak, akik a nagyképu politizálásán kívül megcsökönnyösödött téletlenséggel, igaz hívókhöz méltóan, mindenkor felülről vártuk a sült galambot, — most úgy látjuk, hogy már-már szinte repül felénk az a sült galamb az új kormány megalakulásából kifolyólag. Földművelésügyi miniszterre tudvalevőleg Tallián Béla képviselőházi elnököt fogja kinevezni a király, míg a belügyállamtikár báró Vojnits István leendő. Mindkét férfit őszinte rokonszenv fűzi Zentához. Az egyik, — Tallián Béla, szomszéd torontálvármegyei földbirtokos és országgyűlési képviselő, aki nagyon is tudni fogja mérlegelni annak horderejét — személyes tapasztalataiból, — hogy mit jelent Zenta város és a szomszéd torontálmegyei községek létérdeke szempontjából — egy, az állandó összeköttetést biztosító vashid. — Vojnits István báró volt főispánunk, főispáni beköszöntője alkalmából Zenta városát „Bácsmegye gyöngyének“ keresztelte el és ezért most jogosan remélhetjük az államtikárnak kétségtelenül hatalmas támogatását fontos ügyünkben. Vojnits báró előtt nem lehet titok az, hogy »Bácsvármegye gyöngye« vashid nélkül — közönséges, értéktelen kavicscsá degredálódik. Ilyenformán bizhatunk és bizunk is a vashid jövőjében!

Miniszteri megbízás. A földművelésügyi miniszter megbízta a Zentai Gazdakört, hogy a tél folyamán Zentán és a környékben — az előző évek szerint — háziipari és gazdasági tanfolyamokat rendezzen.

Nagy tűz. Az elmúlt hó 29-én d. u. 3 órakor nagy tűzvész pusztított Zentán az adai utcában, ahol Babin István háza gyulladt ki egész hosszában úgy, hogy a dühöngő szélvész minden irányban toronymagasságra élesztette a hatalmas lángnyelveket — nagy rémületére a szomszéd lakóknak. A veszedelmes tűz kitörése után csakhamar megérkeztek derék tűzoltóink, akik bámulatraméltó s haláltmegvető elszántság és ügyességgel harcoltak a dühöngő elemmel és óriási erőfeszítéssel sikerült is nekik a tüzet lokalizálni. Érdekes volt az óriási tűznek borzalmas látványa, midőn a szomszéd Árvai és Szabó-féle házba — daczára a magas tűzfalnak — a tűz belekapott és már-már biztosra vettük, hogy mindkét ház és szomorú végeredményként az egész utca leég, ám a mi tűzoltóink ritka önfeláldozással elejét vették a tűzkatasztrófiának.

Nyilatkozat. Hálás szívvel mondok köszönetet a zentai önkéntes tűzoltó századnak azért az önfeláldozó és életveszélyes derék munkáért, amit a múlt hó 29-én, a szomszédomban kitört tűzvész lokalizálása alkalmából kifejtettek. Személyes tapasztalatom alapján bizonyíthatom, hogy úgy az én házamat, valamint a szomszédos Árvai-féle házat s talán az egész utca házsorait egyedül és kizárólag a mi sokat ócsárolt de mindenkor derekasán működő tűzoltóink mentették meg a pusztító tűzvésztől.

Midőn ezt ismétlen hálás szívvel a zentai tűzoltó századnak megköszönöm, lehetetlen elhalgatnom forró kívánságomat, hogy Zenta város minden egyesülete és intézménye bárha ilyen nemesen, magasztosan fogná fel és teljesítene hivatását mint a mi önkéntes tűzoltószázadunk!

Az Isten áldását kérem további áldások működésükre.

Kelt Zentán 1903. okt. hó 31-én.

Szabó Sándor,
m. kir. állatorvos.

Zarandoklás Kossuth szobrához. A zentai iparosok nagy többsége hazafias lelkesedéssel elhatározta, hogy a jövő hó 8-ikán a szegedi Kossuth szoborhoz fog zarandokolni és ott a szoborra a megbántott nemzeti kegyelet ellensúlyozásául egy díszes ezüst koszort fog elhelyezni. Az ünnepi beszédet a szobor talapzatánál dr. Kalmár Antal fogja tartani.

Must-borkezelési előadás. Halászy Lajos borászati vándortanárnak a hó 12-én Zentára érkezik és d. e. 9 órakor a közgyűlési teremben előadást tart a must és bor okszerű kezeléséről. A közhasznú előadásra eleve is felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta meg a havi teljes ülését Szarvadi Lajos elnöke alatt. Szarvadi Lajos megnyitja az ülést és előterjesztetnek az elnöki jelentések. Azok sorában a kereskedelemügyi miniszter leiratai két kerületi iparosnak és a *hmvásárhelyi agyaggyári szövetkezetnek* állami segélyezéséről. Az utóbbinak a miniszter már korábban adott alapítványon és berendezési egyélen tul átengedi az agyagipari műhelynél levő két mázórló dobót és még egy örlőre, továbbá egy agyaggyűrő gépre 640 koronát utalványoz. Kulinyi Zsigmond titkár jelentést tesz a kamarai iroda előző havi tevékenységéről, és előterjeszti a kamara tudomására hozandó ügyeket, referálva ezek sorában a kamarai titkárok októberi értekezletéről. A kamara múlt havi ülésén fölterjesztést tett a dohánytözsdek adóalapjának méltányosabb megállapításáért, mire a kereskedelemügyi miniszter azzal válaszolt, hogy a pénzügyminiszter külön intézkedést nem tart szükségesnek. A kamara ismételt fölterjesztést tesz és kimutatván a kérés méltányosságát, újból kívánja tárgyalatni az ügyet. Tárgyalatott a földművelésügyi miniszter leirata, melylyel közli, hogy hajlandó volna 10.000 koronát a kamara rendelkezésére bocsátani oly czélból, hogy ez összeg erejéig rendeléseket tenne egyes községekben a mezőgazdasági háziiparosoknál és a termelt tárgyak értékesítésére keresne módozatokat. A kamara készségét tudatja a földművelésügyi miniszterrel a tervezet akezióban való részvételre. Konkrét javaslatokat azonban a Csongrád megyei háziiparfejlesztés ügyében tartandó közelebbi ankét után fog tenni. Jelentést tett az elnökség, hogy a kamarának szakirodalmi alapjából „A fogyasztási szövetkezetek és a kereskedelem” szakkérdés megírására kitűzött 1000 koronás pályadíjra egyetlen pályamű érkezett be. „A jóindulatu kritikának hódolni kell” jelige alatt. A munka megbírása fölkért bírálók egyhangulag megállapították, hogy a pályamunka nem hogy kimerítene, de csak felületesen, az ügyre tartozó adatok teljes mellőzésével tárgyalja a kérdést és sem tartalmilag, sem alakjára nem üti meg azt a mértéket, hogy kiadható volna a pályadíj, mely a föltételek szerint csak irodalmi becsű munkának illethető oda. A kamara e jelentés alapján kimondotta a díj kiadásának mellőzését és ezt a hírlapi közlések útján hozza tudomására az ismeretlen szerzőnek. Jelentést tett az elnökség a szegedi kamara területén rendezett ipari tanfolyamok általán kedvező eredményeiről. E szerint a kerületben ez év folyamán 3 cipészipari, 3 főfűszabó, 1 női szabó tanfolyam rendeztetett és kilátásban van még egy agyagipari tanfolyam is. Az iparossegédék továbbképző tanfolyamairól részletes adatok közlését határozták el a kamara. Ilyen a kerület 5 városában áll fenn. Kér a kamara még segéd rajztanfolyamot szervezni Hmvásárhelyen, Újvidéken, Zomborban, Szentesen Ó-Becsen és Apatinban. Újabb tanfolyamokat pedig: Szegeden, Baján, Szabadkan. Részletes és behatóan indokolt véleményt küldött a kamara

a kereskedelmi oktatási tanácshoz a *felső kereskedelmi iskolák* tantervének revíziója ügyében, több gyakorlati irányú javaslatot téve a tanterv módosítására. Fölterjesztést határozott el a kamara, hogy a *molnár ipar* és a *sodronyszövő ipar* képeztetéshez köttessék. Végül indokolt fölterjesztést fogadott el a kamara a vasuti forgalmi adatokat az *évi jelentések* számára egész részletességgel való rendelkezésre bocsátásáért és e fölterjesztést pártolás végett megküldi a többi kamarához is.

Napilap Zomborban. Folyó hó 25-én új napilap indult meg Zomborban, mint a zombori függetlenségi párt közlönye »Bácsmegeyi Független Hírlap« czímmel. Célja, mint a felhívás mondja »a helyi politikában a hazafias eszmék érdekében mindenkor állást foglalni.« Szerkesztője: Szilágyi Lajos. Ára 2 fillér.

A póttartalékosokat behívják. A katonai vezetőséget nagy zavarba ejtette ezidei sorozás. A harmadévet kiszolgált katonák visszatartásával akarták pótolni az idej ujonczokat, de mert most már majdnem bizonyos, hogy január 1-ére sem lesz regruta, megkísérlik a második törvénytelen-séget is. A honvédelmi miniszter már értesítette a hadkiegészítő kerületeket, hogy az 1893., 1895., és 1897. években szolgálatban volt póttartalékosokat január 1-ére fegyvergyakorlatra hívják, ezeket az évfolyamokat az 1894., 1896., 1897., 1900. évi póttartalékosok fogják követni, ha a válságot ez ideig meg nem oldják. A visszatartott katonákat ez év december hó 20-án szabad-ságolják.

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a »Pesti Napló« mikor minden esztendőben, díszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megösmerteti, egyúttal meg is szeretteti a művészetet. Év-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a »Pesti Napló«, ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén czigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb oktatásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonykor ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e hatalmas díszkönyvet 20 nagy több s minden nyomott műmléklet, továbbá 40-50 szöveggép foglalja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékkul megkapja a »Pesti Napló« minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja ama új előfizetője, aki egész éven át vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a »Pesti Naplóra.«

A „ZENTAI HIRADÓ” TARCZAJA.

A Szászországi Svájczon keresztül.

Írta: **Vértesi Károly.**

Hazafelé. — Akár Budapesten. — Drezda látképe. — Képes levelezőlapok. — Nyaralók és várkastélyok. — Ahol a szász király nyaral. — Szép kilátás mindenütt. — Basteifelsen. — Magasság és mélység. — Az ut méltó befeljezése.

Drezdának soknál több és szebbnél szebb kiránduló helye közül azt választottam, amely az Elbán fölfelé, mondjuk hazafelé vitt a messze híres Szászországi Svájczon keresztül.

Fellegmentes az idő.

Az Elba partján az óvárosban állok s várom a gőzös indulását. Mulatsághól olvasom a hajók nevét a hajókerekek dobján. Hallgatom a hatok halk loccsanását. Nagy esomó ember ácsorog körülöttem. A város mindképarti lát képe terül el szemem előtt. Egy tekintetresokat látok, akár Budapesten a dunaparti korzón.

Látom a hidakat hetivásáros napi élénk-ségükkel, látom a kimagasló, patinás kupolákkal zöldel épületeket, melyeket megismervén. sorra nevezek. A kép közepén uralkodik a pompás Frauen Kirche, azután a különös Zwinger építkezés, de az új muzeum és hasonlóképen az új királyi palota, a Belvedere a Brühl-féle terrasse-on, az udvari színház, az öldtetős japán

palota s. a. t., de a tekintetem folytonosan visszatér az impozáns tornyu, felső, rövid, de magastestű, lapos fedelű katolikus udvari templomra, amely akármilyen sajtáságos formájának is tűnik a szembe, a felső párkányon szabadon álló, nagysz. b. b. kőszentjeivel, — melyek messzire ellátzanak — mégis remek egy építkezés. Azt beszélik körülöttem, hogy a fényképeszek erről a pontról szeretik lekapni a várost lemezükre, a festőknek is ez adja a legjobb perspektívát. Nézzük hát több ideig, hogy a kép belevésődjék az emékezetünkbe.

A jelharang megkondult, kis vártatva indulunk. A hajóról még jó ideig látjuk a várost, de azután, a Mária-híd alatt a vizkauyarulaton elhaladva, egzmásután tűnnek el azok a kimagasodó alkotások, melyeket Drezdában megcsodáltunk.

A földézetem kis leánykák halk, fojtott hangon árulják, lányos lágyassággal kínálgatják a képes levelező-lapokat azokról a tájakról, melyek bontakoznak előttünk. Vesszünk válogatva, mert némelyiken művészi érzéketlenség és verssorok olyantól, aki beletolakszik a poézisba. A levelező-lapon hangulatos tömör sorokban megírjuk az üdvözlést az Elbáról, piczi hirt adva magunkról, hazaérkezésünkről. Nem is kell sokat írunk a levelezőlapokra, mondom, szellemes és szellemtelen versek vannak nyomtatva, az egyiken turistai szempontból megáll ez az igaz beszéd:

„Die Taler, die Höh'n,
Die Felsenwand.
Das alles schmückt schön
Den Elbestrand.“

Válóban szép utazás esik az Elbán a szászok földén keresztül, fölér egy kis rajnaival. Sokféle a benyomás, melyet szerzünk az Elbán hajózáván.

A zöldelő előhegyek közt, legelőbb jönnek a szemhatárba a városiak közeli kiránduló helyeinek a zöldbeli restaurációi, külön az uri osztályé, külön a csinadrattát kedvelő plebiji-kus népé, (daczára, hogy a drezdai híres képtárban annyi mestermű hirdeti az emberek egyenlőségét) s azután azok a kedves, árnyas zöldböt, helylyel-közzel villaerdőkbe kimagasló, előfehérlő nyaralók, a melyekbe menekülnek nyár derekán, olvasztó hőségben a háztengernek lakói. Mikor az idegek lázonganak, jó pihenő esikbennök. Végre következnek a Priessnitz folyócskának az Elbába torkolása után gomba számra a gazdasági épületek. Hegyhátak magasságok tűnnek fel azután; hangoztatják a nevüket, de minek nekünk az?! Közül kőbányákkal meglíkgatott helyek.

A víz fölött nevető sirályok lebegnek. Balpartra irányulnak a látesővek, búkkók. tölgyek magas és mély erdőire, várakra és omladéokra, nevető szőlőhalmokra, közönként kisebb-nagyobb községek; kiemelkedik a látott képekből szikla magasán uralkodólag fekvő Scharfenberg kastély.

(Folytatása következik.)

Ingatlanok forgalma. Lukácsévics István 6159 betét szántó Kikircs Anoméra 1200 korért Popovits Andria zentai 3681 betét szántó Szép Antal és neje 2400 korért. Kis Gulyás János zentai 2526 betét szántó Kis Gulyás András és neje 1500 korért. Ispokor Toda zentai 7600 betét szántó Preradór Szobadánra 500 korért. Deitty Dusan zentai 4253 betét szántó Mapris István és neje 1200 korért. Boros Gyevi Ferencz és neje zentai 1247 betét szántó Boros Albert Mátyásra 700 korért.

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy f. hó 13-én a városház bérházában a Forray István-féle helyiségben, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett **mészáros és hentes üzletet nyitok**, melyben minden e szakba vágó bármely külföldi hasonló mű áruval versenyképes saját készítményű kész és nyers-hus árukat a legziletesebb minőségben tartom és pedig nyersárkban: marha és borjúhúst, jun és sertés húst Készárkban:

Prágai és kassai sonkák, császár-hus, kolozsvári szalonna bordával, füstölt és paprikás szalonna. Naponta friss töltelékek (tormás virsli szafaladé.) Debreczeni füstölt kolbász, disznóajt stb. Különböző hideg felvágottak, párizsi krinolin, Sonka, kolbász, krakvi, nyelvajt, Mortadella, pistác, koltász, nyári és téli szalámi, Paprika rólad, stb. stb. Azonkívül elvállalok saját füstölőmben, hús-füstöléseket szolid áron a legszebben kivitelben.

A m. t. közönség szives pártfogását kérem illő tisztelettel **SARCZ RUDOLF.**

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMJA

a legjobb diätetikus háziszer.
emésztési zavarok, gyengeség, émiy-gősség, gyomorégés, felhűdés stb. ellen köhögéscsillapító, görcsoszint-10 nyálkoldó és tisztító hatású. 12 kisüveg vagy 6 duplatüveg ára, dobozzal együtt bérmentve 4 kor. Thierry A. gyógyszer-tára a Védangyalhoz Pregrada, Rohlsch-Sauerbrunn mellett. Csak az itt feltüntetett apácza védjeggyel valódi. Gen-ánatos ezen szert utánzóknál minden eshetőség alkalmára magával vinni

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyújt kilátást ezen szer bármint sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhetők a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi százele velü rózsza (centifolia) kenőcsöt

az ugynevezett csodakenőcsöt használjuk. Ezen kenőcsössel, egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott osontszu teljesen gyógyított, sőt ujabban egy 22 éves, nehéz, rákszerű baj is.

A valódi százele velü rózsza (centifolia) kenőcs használható: gyermekágyasoknál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésnél, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenemű régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábszárnál, sebeknél, sófolyásnál, dagadt lábknál sőt esontszunál is; ütött-, szürt-, lött-, vágott- és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszilánkok, homok és sörét, tüske stb. kiszívás által való eltávolítására; mindenféle daganat, kénvész, karbunkulus, ujanóvés, sőt ráknál is; ujjkukac, körömdaganat, tályog, feltört lábak, **mindennemű égési sebek**, elfagyott tagok, betegeknek fekvéstől keletkező sebek, nyakdaganatok, vérdaganatok, fül-daganatok és gyermekek ázott sebei stb. stb. 2 tégelynél kevesebb nem küldetik szét. 2 tégely ára bérmentes küldéssel **3 kor. 50 fillér** az összeg előre beküldése vagy levélbélyegekben való beküldése mellett. **Köszönőiratok nagy számban állanak rendelkezésre.** Óva intem a vevőközönséget hatástalan hamisítványok vásárlásától és kérem, szigorúan ügyelni arra, hogy a fenti védjegyek és a „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada” cégfeliratnak minden tégely beégetve kell lennie. Ezenkívül minden tégelynek ezen védjeggyel ellátott használati utasításba kell csomagolva lennie. Egyedül valódi centifolia-kenőcsöm utánzóit és hamisított a védjegytörvény alapján szigorúan üldözöm, szintúgy a hamisítványok viszont elárúsított is.

Egyedüli elárúsítóhely:

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohlsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapesten, Török J. gyógyszer-tárában, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszer-tárában és Bécsben C. Brady gyógyszer-tárában.

Ertesítés,

Graner Róza Utóda cég Szegeden

tudatja t. vevőivel és a n. é. hölgyközönséggel, hogy műterme részére egy

angol szabászt

is szerződtetett. Ennek folytán mindennemű **felöltők készítmök**

kiváló izléssel és szabással a legnagyobb igényeknek megfelelően készülnek.

Graner Róza Utóda

női ruha műterem.

Szeged. Somogyi utca 22. szám.

Zentán és vidékén
Lukács Vilmos

Budapest, V. Fürdő-u. 10.)

a m. kir. szabad.

Osztály-sorsjáték

főelárusítója

bankháznak osztálysorsjegyei kizárólag

csak nálam kapkátok.
Megrendelések posta útján és a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

Kabos Armin

papirkereskedő

Zenta, járásbíróság épület

Az. I oszt. sorsjegyek árai:

I. egész I. fél I. negyedj I. nyolczad

á 12 K. á 6 K. á 3 K. á 1.50 K.

**Pénzt,
sok pénzt,**

hevonként 1000 koroná-
ig kérehet mindenki tisz-
teségesen minden szak-
ismeret nélkül.
Küldje be címét, E. 4.75
jelige alatt a következő
cízire: Annoncen-Abtei-
lung des „Merkur“ Mannheim,
Meerfeldstr.

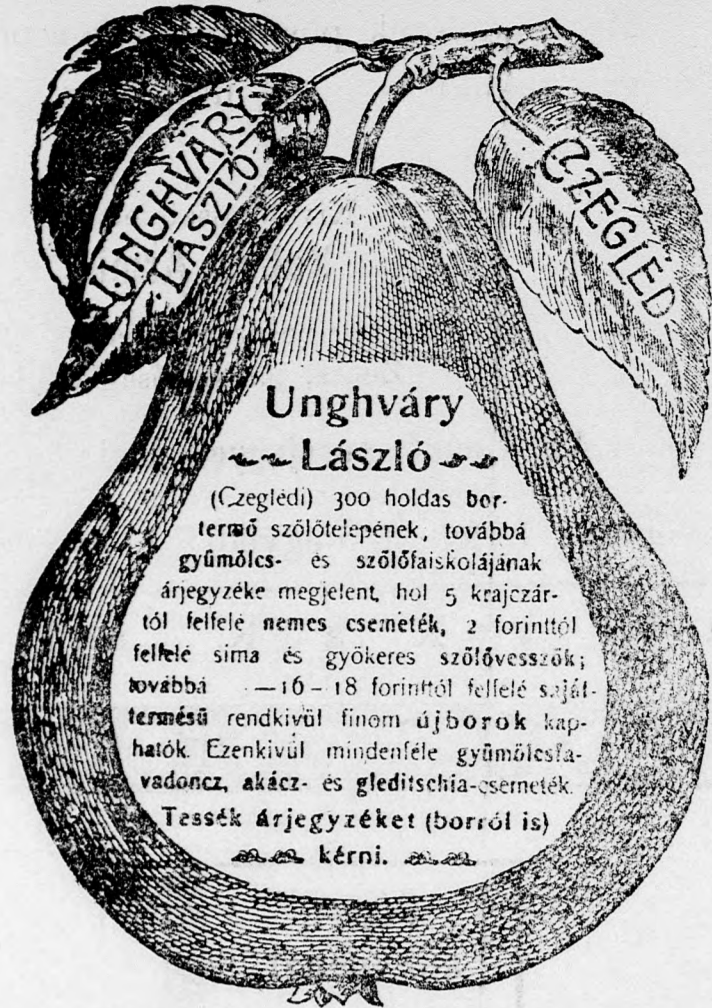
Egy jóházból való fiu tanonczul felvétetik Kabos Armin könyvnyomdájában Zentán.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józra való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen „maláta kávé”, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Unghváry László
(Czegledi) 300 holdas berr-termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól fellele nemes csemeték, 2 forinttól fellele sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —16—18 forinttól fellele saját-termésű rendkívül finom újborkap-hatók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzékét (borról is) kéri.

Hitelt nyujtok

1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, viszályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek.

A hitelnújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

Epilepsia

A ki epilepsiában, görcsökben, idegességben szenved,

kérjen egy rópiratot a mit ingyen és frankó küld a

Hatyú patika
Frankfurt a. M.-ban.

MENYASSZONYI ÉS LAKODALMI

selyemszövetek öntási vála-sztékban Legma-gasabb divatu geurekben, fehér, fekete és színes a legcsöb-b nagyban árákban mé-ter vagy ruhaszámra bárkinek b-r- és vámmentesen. Gyönyörű foulardok 1 kor. 20 fill.-től kezdve. Minták a kívántak meg-jelölésénél bérmentve. Levélportó Svájcba 25 fillér.

Adolf Grieder & Co., Zürich P. 40.
(kir. udvari szállítók.) (Schweiz.)

SCHICHT-szappan

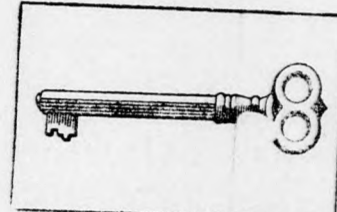
jegy:

szarvas

Legjobb, legkiadósabb és ezért legolcsóbb

kules

S Z A P P A N.

Minden káros keveréktől ment

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál különösen ügyelendő arra, hogy minden darab szappan a „SCHICH“ nevét a fenti védjegyek egyikét tartalmazza.

Legolcsóbb és megbízható helyi beszerzési források:

<p>Megérkeztek a szebbnél szebb kivitelű őszi és téli kabátok kapható GRÓF JÓZSEF főtéri üzletében Zentán.</p>	<p>STOLCZ DEZSŐ fűszerkereskedésében denaturált szesz kímelve, legolcsóbban kapható</p>	<p>Czinner Ign. cz arany és ékszer kereskedő. Főtér t. főtér város-ház épület, Főközlet Szép utca 8 szám. Arany, ezüst tárgyak és ékszerek, chinai ezüst és alpacca evőeszközök gyári áron alul, esetleg részlet-fizetésre is kaphatók.</p>	<p>SCHWARCZ LAJOS Alkalmi vétel gyönyörű nyári czikkben rendkívül olcsó árért. Továbbá megérkez-tek az őszi, ujdoncságok szövet, flanel, női puzt és selymek legújabb divat színek és mintákban.</p>
<p>Feuer Em. és Társa (főtér Vuits házbán.) Cipők, kalapok és szalmakalapok nagyválasztékban olcsó árban kaphatók. Bélelt szücs árak nyári megörzésre elfogadtatnak.</p>	<p>BERGEL MÓR főtéri lisztkereskedésében a nap bármely órájában izléses és friss fehér, barna és rozs kenyér kapható.</p>	<p>BUCKNER TESTVÉREK (főtér városház épület), vaskereskedésében kasza, kapa, permeterző és a per-metezéshez szükséges világíró bor-doi por-ból, állandóan nagy raktár.</p>	<p>Legolcsóbb pénzkölcsönt földbirtokra, zentai szilárd alappal bíró jövedelmező házakra 4%, 5%, 6% kamatozás mellett gyorsan, lelkiismeretesen, olcsón, minden levonás nélkül Heilbrun Mór pénzkölcsön iródájá-ban szerezhető meg.</p>
<p>REIF FERENCZNÉL (régí szövetkezet boltban). Padlómáz, Brunolin Lineum legolcsóbban kaphatók.</p>	<p>SCHLESINGER W. SOMA kalap, cipő, és uri divat üzlete Zentán. Az őszi idényre ajánlja a legjobb minőségű férfi, női és gyermek cipőket férfi, és gyermek kalap és sapkákat. Minden-féle szücs munkák elkészítését a legjutá-nyosabb áron elfogad</p>	<p>FEHÉRNEMŰEK Intézetbe készülő felnőtteknek s gyermekeknek „jutányosan” Klein Ignacznál szerezhetők be.</p>	<p>LEGOCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS! Röth Adolf áruháza a (postahivatalnál szemben) ahová, óriási választékban megérkeztek a leg-újabb bel- és külföldi férfi-öltöny-szövetek. Mérték utáni megrendelések szolidan és pon-tosan készíttetnek. Kész férfi-, nő- és gyermek ruhákból is dus raktár, bámulatos olcsó árakkal.</p>
<p>FLESC JOZSEF A legjobb minőségű acél ekék teljesen fémrevelt resiczai gyártmány egy préselt acél ekéfejek és vintter tengely nagy választékban kapható.</p>	<p>ZENTAI JÁNOS-NÁL gazdasági, csplők és varrgé-pek nagy választékban, gyári áron, esetleg részletfizetésre is kaphatók.</p>	<p>RÖSER JÓZSEF és TRS lisztkereskedésében só, méz, cement, faszén és vágott fa előnyös árban kapható.</p>	<p>NYOMTATVÁNYOK izléses kivitelben a legolcsóbban meg-rendelhetők KABOS ARMIN könyv- és papír kereskedése és könyvnyomdájában.</p>
<p>Ujdonság. Ujdonság. Haladás kézi fecskendő tüzbiz-tonság és kert öntözéshez, darabja 7 kronáért kapható Mester Andor vas- és fűszer üzletében,</p>	<p>Megrendelt munkák nagy mennyisége miatt, a raktári munkák kifogyó szá-mait saját munkámmal nem pótolhatom miért is a raktáron levő cipőket előnyös árban kiárusítom. PAP JÓZSEF cipősz</p>	<p>POLLAK N. MÁNDOR üveg és porcelán kereskedésében építkezéshez kész ablakok nagy választékban kaphatók</p>	<p>Pehaim A. üzletében. Téli alsó-ruhák, harisnyák és téli-pamutok nagy választékban olcsó árban. kaphatók.</p>
<p>VILLANY IZZÓ LÁMPÁK eredeti gyári áron kaphatók KRASZL JÓZSEF üveg- és por-czellán kereskedésében (főtér v. ép.)</p>	<p>Persenéseket, pattanásokat, májfoltokat szeptől vagy az arezon lévő bármennemű tisztatlanságot leggyorsabban eltüntet AVE US CREME tégely 1 korona. Készít és kapható Mezei Ele gyógy-szerésznél Zentán.</p>	<p>Naponta friss fehér, barna és rozs kenyér kapható Deutsch Jakob lisztkereskedésében (Főtér városháza épület)</p>	<p>ÖZY BRICHTA JAKABNÉ üzletébe nyári szezonra megérkeztek nagy választékban a legdivatosabb applicatio, csipke, napernyők, keztük és nyakkendők.</p>
<p>TESSÉK MEGTEKINTENI! Gyönyörű sz p k pes eve ezőlápok zentai látkepes óriási választékban láthatók és kaphatók KABOS ARMIN könyvkeres-kedésében.</p>	<p>PÁRTOS SÁNDOR fakeskeredő ajánlja ujonan érkezett tüzfáját u. m. gyertyán, bükk, cser, tölgy és dorongfák. Eredeti s azok vé-telénél előnyöarak. Kötések későbbi szállításra elfogadtatnak.</p>	<p>ARADSKY DUSAN (Hid-utca) férfi és női uri szabó üz-letében izléses szövetekből, mérsékelt áron, a legszebb öltönyök készülnek.</p>	<p>Gyermek es férfiruh k a legolcsóbban beszerezhetők Kohn Ferenc fia ruhakereskedésében (Anna utca 548 sz. és újváros-haza épület).</p>
<p>Ausländer Gyula (Vuits ház) órák és ékszerész órák és ékszereket saját műhelyemben pon-tosan készítik, drága köveket befog-lalok a legjutányosabb árért.</p>	<p>SZLAVNITY K. (főtér városház épület) a legdi-vatosabb nyári kelmékből óri-ási választék, elegans szabás és szo-lid munka!</p>	<p>Markovits Ferencz órák és ékszerész, ajánlja órajavító mű-helyét, hol mindenféle órák javítása, olcsón, pontosan, jótállás mellett eszkö-zöltezik.</p>	<p>Groszman S muel bádigos mester. Elvállal mindennemű pület munkálatokat továbbá fűrdő-berendezéseket jutányos áron.</p>
<p>Naponta friss házi kenyér kapható LÖFFLER ADOLF fűzer- és lisztkereskedésében. Tápárti utca 33. szám.</p>	<p>NIKOLICS GYÖRGY főtéri fűszerkereskedésében festék ken-cze és lakkok a legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók.</p>	<p>SZABÓ FERENCZ asztalos és temetkezési vállalat (ovoda utca 792.) Izléses gyermekszoba beren-dezések valamint a temetkezéshez szük-séges czikk legolcsóbban beszerezhetők.</p>	<p>BERGEL LAJOS szállítási és bizományi üzlete a legolcsób-ban vállal ugy helyben mint vidéken butor szállítást, butorkocsikban felelős-ség mellett.</p>
<p>Dupla márcziusi sör palaczkokban vagy hordókban kapható: Ratkovits Ferencz bor, sör és pálinka nagykereskedőnél.</p>	<p>BRICHTA MUR főtéri üzletében, minden kedden és szombaton különféle női ruha üelmékből maradékok fl áron szerezhetők be.</p>	<p>Freund Ernesztin fakeskeredésében épület és tü-zifa továbbá homok, jutányos áron kapható.</p>	<p>Házeladás. A szabadkai utczában lévő 493 számú ház szabadkézből eladó, vagy bérbé kiadó. Értekezhetni: Toth Lukács Abonyi butorkereskedésében.</p>